II

(Akty přijaté na základě Smlouvy o ES a Smlouvy o Euratomu, jejichž uveřejnění není povinné)

ROZHODNUTÍ

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 24. dubna 2007

o režimu státní podpory uplatňovaném Slovinskem v rámci jeho legislativy o kvalifikovaných výrobcích energie Oodpora C 7/2005

(oznámeno pod číslem K(2007) 1181)

(Pouze slovinské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2007/580/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o založení Evropského hospodářského prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co byly zúčastněné strany vyzvány, aby předložily své připomínky v souladu s výše uvedenými ustanoveními [1],

vzhledem k těmto důvodům:

1. ŘÍZENÍ

(1) V dopise, který Komise zaevidovala dne 1. října 2003, předložilo Slovinsko program řešení uvízlých nákladů v podnicích na výrobu elektrické energie v Republice Slovinsko v souladu s přechodným řízením podle odst. 3 písm. c) prvního pododstavce přílohy IV Smlouvy o přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovenska a Slovinska k Evropské unii. Toto podání bylo evidováno pod číslem případu státní podpory SI 7/03.

(2) Z výměny dopisů, která následovala, vyplynulo, že dvě elektrárny, zmíněné v popisu okolností projednávaného opatření, údajně získávaly podporu z dalšího režimu státní podpory. Tento druhý režim státní podpory („režim") Komise zaevidovala dne 6. prosince 2004 pod číslem případu státní podpory NN 80/04.

(3) Na základě dostupných údajů vyjádřila Komise pochybnosti o slučitelnosti některých částí režimu se společným trhem. Proto přijala 2. února 2005 rozhodnutí, jímž zahájila formální vyšetřovací řízení v souladu s čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES („rozhodnutí o zahájení řízení"), a vyzvala Slovinsko, aby předložilo své připomínky. Rozhodnutí o zahájení řízení bylo zveřejněno dne 15. března 2005 v *Úředním věstníku Evropské unie* [2]. Všechny zainteresované strany byly vyzvány, aby předložily své připomínky do jednoho měsíce ode dne zveřejnění rozhodnutí.

[1] Úř. věst. C 46, 22.2.2005, s. 3.

[2] Úř. věst. C 63, 15.3.2005, s. 2.

(4) Slovinsko v dopisu ze dne 11. března 2005, registrovaném dne 14. března 2005, předložilo své připomínky k pochybnostem vyjádřeným v rozhodnutí o zahájení řízení. Komise poslala Slovinsku dne 25. dubna 2005, 11. července 2005, 23. listopadu 2005 a 22. června 2006 doplňující otázky, na něž Slovinsko odpovědělo v uvedeném pořadí těmito dopisy: dopisem ze dne 14. června 2005, který Komise registrovala téhož dne, dopisem ze dne 20. září 2005, který Komise registrovala téhož dne, dopisem ze dne 31. ledna 2006, který Komise registrovala téhož dne, a dopisem ze dne 7. července 2006, který Komise registrovala 14. července 2006.

(5) Komise neobdržela žádné připomínky jiných zainteresovaných stran.

(6) Technická schůzka mezi Komisí a slovinskými orgány proběhla dne 25. října 2006 a na základě schůzky poskytlo Slovinsko Komisi doplňující údaje v dopisu ze dne 23. listopadu 2006, který Komise zaevidovala dne 24. listopadu 2006.

2. POPIS REŽIMU

(7) Režim byl zaveden roku 2001 s cílem podpořit výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů a kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie ve Slovinsku a zajistit spolehlivé dodávky energie z domácích zdrojů.

(8) Podporu z režimu může využívat pouze ten výrobce elektrické energie, kterému Ministerstvo životního prostředí a energie udělilo status „kvalifikovaného výrobce“ ([1]).

(9) Status kvalifikovaného výrobce lze udělit třem typům výrobců elektrické energie:

i) elektrárnám, které vyrábějí elektrickou energii z obnovitelných zdrojů, vyjma hydroelektráren s výkonem nad 10 MW,

ii) výrobcům elektrické energie s kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie s nadprůměrnou efektivitou, vyjma komunálních tepláren s výkonem nad 10 MW a průmyslových tepláren s výkonem nad 1 MW,

iii) tepelné elektrárně Trbovlje („elektrárna Trbovlje“), a to za podíl její výroby, který využívá až 15 % domácí primární energie, potřebné na pokrytí spotřeby elektrické energie ve Slovinsku.

(10) Roku 2003 měli kvalifikovaní výrobci přibližně 11,2% podíl na trhu výroby elektrické energie ve Slovinsku. Bez elektrárny Trbovlje a elektrárny s kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie v Lublani se tento podíl snižuje přibližně na 2,7 %.

(11) Kvalifikovaní výrobci mají právo na to, aby od nich správce sítě, na kterou jsou připojeni, odkoupil veškerou výrobu za cenu, kterou každoročně stanoví a upravuje stát. Tato cena je vyšší než tržní cena. Kvalifikovaní výrobci se také mohou rozhodnout prodat svou elektrickou energii přímo na trhu, přičemž v tomto případě mají nárok na státní prémii, která se rovná rozdílu mezi příjmy, které by jim náležely, pokud by se rozhodli, že svou elektrickou energii prodají správci sítě, a příjmy, které obdrželi na trhu.

(12) Správci sítě uhradí ztráty, které vzniknou z důvodu povinného odkupu, platbami z fondu, založeného na základě zákona. Prostředky z fondu se uhradí také prémie pro kvalifikované výrobce, kteří se rozhodnou prodat svou elektrickou energii na trhu. Fond čerpá z dávek podobných daním za spotřebu elektrické energie, které musí platit všichni spotřebitelé elektrické energie ve Slovinsku.

3. POCHYBNOSTI VYJÁDŘENÉ V ROZHODNUTÍ O ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

(13) Na základě analýzy dostupných údajů Komise dospěla k předběžnému závěru, že podpora znamená státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, neboť splňuje všechna čtyři kumulativní kritéria příslušné definice.

(14) Komise též vyjádřila pochybnosti o tom, že by režim mohl být slučitelný se společným trhem.

([1]) Nařízení o podmínkách získání statusu kvalifikovaného výrobce elektrické energie (Úř. věst. RS, č. 29/01 a 99/01).

(15) Komise nejprve analyzovala podporu z hlediska pokynů Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí [1] („ekologické pokyny"). Tato analýza vyvolala pochybnosti ohledně slučitelnosti podpory s ekologickými pokyny, zejména co se týče definice výrobců, kteří využívají obnovitelné zdroje energie a efektivní kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie, a dále co se týče úrovně podpory ve srovnání se skutečnými nadměrnými náklady výrobců.

(16) Poté Komise analyzovala podporu z hlediska sdělení Komise o metodice analyzování státní podpory související s uvízlými náklady [2] („metodika"). Tato analýza vedla k pochybnostem o slučitelnosti režimu s metodikou. Komise nemohla určit zejména to, zda byla podpora vypočtena dostatečně přesně, aby byl zajištěn propočet podle jednotlivých elektráren, který je podle této metodiky potřebný.

(17) Poté analyzovala podporu jako náhradu za náklady spojené se službami obecného hospodářského zájmu. Tato analýza vyvolala pochybnosti ohledně slučitelnosti podpory, jelikož Komise u většiny oprávněných subjektů nemohla dostatečně přesně definovat službu obecného hospodářského zájmu, která jim byla údajně svěřena, a u jediného oprávněného subjektu, u něhož tato služba mohla být přesně definována, nemohla posoudit poměrnost náhrady.

(18) Komise vyjádřila pochybnosti také o tom, zda je podpora, která se financuje z dávky podobné daním, kterou musí platit spotřebitelé elektrické energie, slučitelná s články 25 a 90 Smlouvy o ES.

4. PŘIPOMÍNKY JINÝCH ZAINTERESOVANÝCH STRAN

(19) Komise po zveřejnění rozhodnutí o zahájení řízení neobdržela žádné připomínky jiných zainteresovaných stran.

5. POČÁTEČNÍ PŘIPOMÍNKY ČLENSKÉHO STÁTU

(20) Slovinsko předložilo v dopisu ze dne 11. března 2005, registrovaném dne 14. března 2005, své připomínky k pochybnostem vyjádřeným v rozhodnutí o zahájení řízení. Tyto připomínky se týkaly pouze problému definování státní podpory a pojmu dávky podobné dani.

5.1. **Existence státní podpory**

(21) Slovinsko zdůraznilo, že slovinské distribuční společnosti nejsou 100% ve státním vlastnictví. Slovinsko uvádí, že vlastnictví správců je ve skutečnosti rozděleno mezi stát (asi 80 %) a soukromé investiční fondy a jiné subjekty (asi 20 %). Slovinská legislativa navíc v režimu povinného odkupu nerozlišuje mezi správci ve státním a soukromém vlastnictví. Energetický zákon [3] nestanoví podmínku, podle níž by správce musel být subjektem ve státním vlastnictví, a umožňuje, aby byl subjekt v soukromém nebo státním vlastnictví.

(22) Dle názoru Slovinska neznamená skutečnost, že se určitý subjekt v režimu povinného odkupu nachází ve vlastnictví státu, sama o sobě státní podporu. Slovinsko se při tom odvolává na rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 13. března 2001 ve věci C-379/98.

(23) Slovinsko dále uvádí, že systém odkupu elektrické energie od kvalifikovaných výrobců, jak jej upravuje slovinská legislativa, je velmi podobný jiným režimům, kterými se už Komise zabývala, např. ve věcech NN 27/2000 a NN 68/2000 [4], u nichž Komise konstatovala, že státní podporu nepředstavují. Slovinsko uvádí, že Komise v rozhodnutí o obou případech konstatovala, že se povinnost týká řady soukromých a některých veřejných správců sítí, a proto se příslušné zákony, respektive případy nemohou projednávat tak, jako by zahrnovaly státní prostředky.

(24) Vzhledem k uvedeným pochybnostem a k podobě platného systému zastává Slovinsko názor, že pouhá otázka vlastnictví příslušných subjektů sama o sobě nemůže měnit povahu prostředků, pokud tyto svou povahou nevycházejí ze státních zdrojů.

[1] Úř. věst. C 37, 3.2.2001, s. 3.
[2] Komise jej přijala dne 26.7.2001. K dispozici je na internetových stránkách Generálního ředitelství Komise pro ochranu hospodářské soutěže na následující adrese: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs/en.pdf
Členským státům bylo předáno dopisem č. SG(2001) D/290869 ze dne 6.8.2001.
[3] Úř. věst. RS, č. 79/1999, 51/2004.
[4] Úř. věst. C 164, 10.7.2002, s. 3, pro obě věci.

(25) Slovinsko dále uvádí, že prostředky ve formě povinných příspěvků, které získá veřejný podnik, nepředstavují státní podporu, pokud s nimi nemá podnik právo volně disponovat. Při povinném odkupu je zdrojem financování režimu cena za používání sítí, kterou platí všichni spotřebitelé elektrické energie a jejíž část se shromažďuje u správců sítí na oddělených účtech k předem stanoveným účelům.

5.2. **Dávka podobná dani**

(26) Slovinsko zdůraznilo, že se režim povinného odkupu financuje z části ceny za používání sítí, kterou platí všichni spotřebitelé elektrické energie za stejných a předem známých podmínek. Součásti ceny za používání sítí stanoví Energetická agentura (regulátor energetického trhu) a vláda. Pokrývání rozdílu v ceně probíhá tak, že správci sítí odkoupí elektrickou energii za pevnou cenu a prodají ji za cenu tržní. Mají-li při tom ztrátu, pokryjí ji z části ceny za používání sítí. Správci, kterým je uložen odkup, tedy nezískávají prostředky od státu, nýbrž z části ceny za používání sítí.

(27) Správci musí tyto prostředky vést na zvláštním účtu. Platí se z nich rovněž dodatečná prémie, pokud kvalifikovaní výrobci prodají část své elektrické energie samostatně nebo přes prostředníka.

(28) Slovinsko také tvrdilo, že režim nezahrnuje žádný státní ani jakýkoli jiný fond, přes který by prostředky protékaly. Prostředky na financování režimu se tedy nemohou chápat tak, že by pocházely z dávek podobných dani, jelikož nepocházejí ze státního rozpočtu a nemohou být připsány státu.

6. DALŠÍ ÚDAJE, KTERÉ PŘEDLOŽILO SLOVINSKO

(29) Slovinsko předložilo v následné korespondenci s Komisí další údaje a závazky ohledně režimu.

Obnovitelné zdroje

(30) Slovinsko poskytlo nové, podrobnější údaje o ekologických cílech režimu. Režim byl prvořadě vytvořen jako příspěvek k obecným cílům ekologické politiky:

i) efektivnější spotřebě energie,

ii) zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie v primární energetické bilanci Společenství z 8,8 % v roce 2001 na 12 % do roku 2010.

(31) Tyto obecné cíle zahrnují konkrétní cíle pro kombinovanou výrobu elektrické energie a tepla a pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, na které se vztahuje režim odkupu elektrické energie. Tyto cíle se shodují s cíli stanovenými pro Slovinsko mimo jiné směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES ze dne 27. září 2001 o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou [1]. Směrnice 2001/77/ES stanoví rámcové cíle pro jednotlivé členské státy. Cílový podíl spotřeby elektrické energie z obnovitelných zdrojů činí pro Slovinsko 32,6 % do roku 2010.

(32) Celkový počet elektráren, od nichž se elektrická energie odkupuje v souladu s režimem, je 434, z nichž 430 jich je připojeno na distribuční síť a 4 jsou připojeny na přenosovou síť. Více než 90 % elektráren připojených na distribuční síť jsou hydroelektrárny, zbylé jsou elektrárny na biomasu, solární elektrárny a elektrárny na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie.

(33) Režim se používá od 4. dubna 2002, kdy vstoupilo v platnost nařízení o pravidlech stanovení cen a odkupu elektrické energie od kvalifikovaných výrobců elektrické energie [2].

(34) Smlouvy o odkupu elektrické energie, které momentálně platí pro kvalifikované elektrárny a správce sítí nebo systémů, byly uzavřeny na dobu deseti let.

(35) Slovinsko vysvětlilo, že v souladu s článkem 4 energetického zákona z roku 1999 jsou obnovitelné zdroje energie definovány tak, jak stanoví směrnice 2001/77/ES.

[1] Úř. věst. L 283, 27.10.2001, s. 33.
[2] Úř. věst. RS, č. 25/02.

(36) Hlavním cílem režimu je zajistit přiměřené hospodářské podmínky pro rozvoj a realizaci nových projektů kvalifikovaných elektráren. Ke stanovení odkupních cen podle jednotlivých typů kvalifikovaných elektráren, které by zajistily alespoň minimální výnos, potřebný pro nové investice, byla použita analýza nákladů jednotlivých kvalifikovaných elektráren (s ohledem na primární zdroj energie a velikost). Výše podpory nebo prémie se stanoví jako rozdíl mezi jednotnou roční odkupní cenou a průměrnou tržní cenou elektrické energie. Pokud se tržní cena zvýší, prémie se odpovídajícím způsobem snižuje.

(37) V níže uvedené tabulce jsou uvedeny výrobní náklady kvalifikovaných výrobců podle kategorie technologie a velikosti ve srovnání s prémií, kterou poskytuje režim. Tabulka je založena na očekávané průměrné tržní ceně 8 SIT/kWh. Tato částka může sloužit pouze jako vodítko, jelikož se prémie v případě zvýšení tržních cen odpovídajícím způsobem snižují.

(38) Ve všech případech jsou výrobní náklady vyšší než průměrná tržní cena a než garantované jednotné odkupní ceny v souladu s režimem kvalifikovaných výrobců.

Tabulka 1

Srovnání výrobních nákladů kvalifikovaných elektráren s odkupní cenou podle režimu

Typ kvalifikované elektrárny (KE) podle primárního zdroje energie		Výkon	Výrobní náklady	Rozdíl	Prémie
	Velikost	*(kW)*	*(SIT/kWh)*	*(SIT/kWh)*	*(SIT/kWh)*
Hydroelektrárny	do 1 MW	100	15,53	7,53	6,75
	od 1 MW do 10 MW	3 000	14,33	6,33	6,23
Elektrárny na biomasu	do 1 MW	600	24,80	16,80	8,69
	nad 1 MW	1 500	18,18	10,18	8,17
Větrné elektrárny	do 1 MW	100	23,28	15,28	6,55
	nad 1 MW	20 000	15,49	7,49	6,05
Geotermální elektrárny		3 000	14,59	6,59	6,05
Solární elektrárny	do 36 kW	36	175,26	167,26	81,67
	nad 36 kW	100	122,58	114,58	7,46
Jiné KE (bioplyn)		120	30,39	22,39	20,97
KE nebo tepelné elektrárny, které využívají komunální odpad	do 1 MW	100	13,97	5,97	4,74
	od 1 MW do 10 MW	3 000	12,08	4,08	3,87
Tepelné elektrárny s kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie pro dálkové vytápění	do 1 MW	700	16,54	8,54	5,9
	od 1 MW do 10 MW	3 000	14,56	6,56	5,38
Průmyslové tepelné elektrárny s kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie	do 1 MW	700	14,95	6,95	4,83

Poznámka: Při očekávané tržní ceně 8 SIT/kWh.

(39) Jak je uvedeno v níže zobrazené tabulce, vyplývá z analýzy nákladů a ekonomického propočtu dle kategorií jednotek kvalifikovaných elektráren, že čistá současná hodnota (ČSH) odkupních cen používaná v souladu s režimem nepřesahuje ČSH všech investičních nákladů ve kterékoli kvalifikované elektrárně.

Tabulka 2

Srovnání ČSH odkupních cen s investičními náklady jednotlivých kvalifikovaných elektráren

Typ kvalifikované elektrárny (KE) podle primárního zdroje energie		Výkon	Předpokládaný roční prodej	Zvláštní investiční náklady	Investice	Roční prémie	Prémie – investiční náklady (ČSH)
	Velikost	*(kW)*	*(MWh)*	*(SIT/kW)*	*(v miliónech SIT)*	*(v miliónech SIT ročně)*	*(v miliónech SIT)*
Hydroelektrárny	do 1 MW	100	456	480 000	48	2,9	– 21,0
	od 1 MW do 10 MW	3 000	10 656	380 000	1 140	63,1	– 549,1
Elektrárny na biomasu	do 1 MW	600	2 725	990 000	594	22,5	– 369,3
	nad 1 MW	1 500	6 813	660 000	990	52,9	– 492,1
Větrné elektrárny	do 1 MW	100	187	341 000	34	1,2	– 22,2
	nad 1 MW	20 000	40 800	253 000	5 060	234,5	– 2 802,2
Geotermální elektrárny		3 000	20 736	715 000	2 145	119,2	– 1 029,1
Solární elektrárny	do 36 kW	36	34	1 430 000	52	2,7	– 26,2
	nad 36 kW	100	116	1 210 000	121	0,8	– 105,4
Jiné KE (bioplyn)		120	628	913 000	110	12,5	– 1,0
KE nebo tepelné elektrárny, které využívají komunální odpad	do 1 MW	100	624	319 000	32	2,8	– 7,0
	od 1 MW do 10 MW	3 000	19 728	286 000	858	72,5	– 212,0
Tepelné elektrárny s kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie pro dálkové vytápění	do 1 MW	700	2 496	198 000	139	16,1	– 16,0
	od 1 MW do 10 MW	3 000	10 698	165 000	495	63,0	– 19,3
Průmyslové tepelné elektrárny s kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie	do 1 MW	700	3 135	187 000	131	2,5	– 5,0

Poznámka: Při použití diskontní sazby 8 %, období 15 let a snížení odkupní ceny nebo prémie o 5 % po pěti letech a 10 % po deseti letech, v souladu s nařízením o odkupu.

(40) Prémie u jednotlivých kvalifikovaných elektráren zahrnují také kapitálový výnos, který předepisuje slovinská legislativa – ten dosahuje minimálně diskontní sazby 8 % na investice z veřejných fondů. Jelikož odkupní ceny a prémie nebyly harmonizovány, je momentální výnos u všech kvalifikovaných elektráren, které využívají obnovitelné energie, nižší než 8 %, jak vyplývá z níže uvedené tabulky. Solárním elektrárnám prémie neumožňuje žádný kapitálový výnos (negativní výnos), zejména v případě malých a středně velkých elektráren.

Tabulka 3

Kapitálový výnos u jednotlivých kvalifikovaných elektráren

Typ kvalifikované elektrárny (KE) podle primárního zdroje energie		Výkon	Prémie	Kapitálový výnos zahrnutý do prémie
	Velikost	*(kW)*	*(SIT/kWh)*	
Hydroelektrárny	do 1 MW	100	6,75	6,95 %
	od 1 MW do 10 MW	3 000	6,23	7,90 %
Elektrárny na biomasu	do 1 MW	600	8,69	2,30 %
	nad 1 MW	1 500	8,17	6,00 %
Větrné elektrárny	do 1 MW	100	6,55	0,40 %
	nad 1 MW	20 000	6,05	6,35 %
Geotermální elektrárny		3 000	6,05	7,30 %
Solární elektrárny	do 36 kW	36	81,67	– 1,4 %
	nad 36 kW	100	7,46	– 15,0 %
Jiné KE (bioplyn)		120	20,97	6,80 %
KE nebo tepelné elektrárny, které využívají komunální odpad	do 1 MW	100	4,74	4,40 %
	od 1 MW do 10 MW	3 000	3,87	7,30 %
Tepelné elektrárny s kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie pro dálkové vytápění	do 1 MW	700	5,9	0,49 %
	od 1 MW do 10 MW	3 000	5,38	4,20 %
Průmyslové tepelné elektrárny s kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie	do 1 MW	700	4,83	– 0,1 %

Poznámka: Kapitálový výnos vypočtený na investice do KE (viz Tabulku 2) dle aktuální hodnoty prémií.

Kombinovaná výroba tepla a elektrické energie

(41) Slovinsko vysvětluje, že nové jednotky na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie jsou většinou vybaveny plynovými turbínami, které v provozu dosahují elektrické účinnosti mezi 37 % a 40 % a celkové účinnosti nad 80 %. Nové menší turbíny dosahují elektrické účinnosti nad 30 % a stejně tak celkové účinnosti nad 80 %. Jelikož je průměrná elektrická účinnost běžných tepelných elektráren ve Slovinsku přibližně 31 %, ukazuje to na velké úspory primární energie (mezi 15 % a 25 %) získané výrobou elektrické energie v jednotkách na kombinovanou výrobu a užitečnou spotřebu tepla.

(42) Účinnost provozu kvalifikovaných elektráren na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie je stanovena tak, aby splňovala měřítka účinnosti podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/8/ES ze dne 11. února 2004 o podpoře kombinované výroby tepla a elektřiny založené na poptávce po užitečném teple na vnitřním trhu s energií a o změně směrnice 92/42/EHS ([1]).

(43) Slovinsko prokázalo, že výrobní náklady na elektrickou energii v kvalifikovaných elektrárnách na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie jsou ve všech případech vyšší než odkupní cena režimu, že ČSH prémií je nižší než investiční náklady a že investiční výnos je nižší než 4,20 % (viz poslední tři řádky všech výše uvedených tabulek). Do výpočtů jsou zahrnuty zisky ze spotřeby tepla.

([1]) Úř. věst. L 52, 21.2.2004, s. 50.

Spolehlivost dodávek

(44) Slovinsko zavedlo službu obecného hospodářského zájmu v oblasti spolehlivosti dodávek elektrické energie. V souladu s čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/54/ES je tato služba obecného hospodářského zájmu založena na výrobě elektrické energie využíváním domácích zdrojů fosilního paliva. Pro tento účel se na výrobu elektrické energie ročně spotřebuje 600 000 tun slovinského hnědého uhlí. Hnědé uhlí je jediným zdrojem fosilního paliva, které je ve Slovinsku k dispozici. Jelikož se hnědé uhlí nejúčinněji spotřebovává v jedné z jednotek elektrárny Trbovlje (TET 2, která se nachází blízko hnědouhelného dolu), byla plněním tohoto závazku pověřena tato elektrárna. Bylo stanoveno, že se toto množství elektrické energie může odkoupit v systému garantovaného odkupu.

(45) Příslušná elektrická energie se odkupuje za cenu, kterou každoročně stanoví příslušné orgány v závislosti na výrobních nákladech na elektrickou energii v elektrárně Trbovlje. Do odkupní ceny není zahrnut žádný podíl zisku.

(46) Slovinsko připravilo následující tabulku, v níž je uvedena předpokládaná výše podpory podniků v předchozích letech:

Tabulka 4

Předpokládaná výše podpory

	7.–12.2001	2002	2003	2004
Množství (GWh)	254,3	562,2	563,4	563,0
Odkupní cena (SIT/kWh)	17,00	15,36	15,34	16,59
Náklady na odkup (v tisících SIT)	4 323 943	8 636 245	8 644 855	9 339 836
Prodejní cena (SIT/kWh)	7,13	5,97	7,60	7,71
Náklady na prodanou energii (v tisících SIT)	1 813 111	3 357 073	4 281 840	4 340 040
Výše podpory (v tisících SIT)	2 510 832	5 279 172	4 363 015	4 999 795
Míra podpory (SIT/kWh)	9,87	9,39	7,74	8,88

(47) Využívání domácího hnědého uhlí je v zásadě možné také v elektrárně Šoštanj, která čítá pět jednotek, z nichž dvě jsou novější a jsou vybaveny čističkami kouřových plynů, a tři jsou starší a čističky nemají. V těchto jednotkách se spaluje uhlí z blízkého uhelného dolu, avšak za určitých podmínek by se tam mohlo spalovat i hnědé uhlí. Novější jednotky jsou plně vytíženy spalováním lignitu z blízkého dolu na uhlí. Kapacita tohoto dolu postačuje rámcově na tyto dvě jednotky. Spalování hnědého uhlí by bylo možné pouze ve třech starších jednotkách, které nejsou plně vytíženy a mají ještě určité provozní rezervy. S touto možností jsou však spojeny následující problémy:

i) železniční přeprava hnědého uhlí z Trbovlje do Šoštanju by stála přibližně 5 EUR/t, což by s ohledem na plánovanou produkci hnědého uhlí dle národní energetické bilance (600 000 t/rok) činilo 3 milióny EUR/rok,

ii) spalováním uhlí by se zvýšily emise SO_2 o 30 000 t/rok, jelikož jednotky 1, 2 a 3 elektrárny Šoštanj nedisponují čističkami kouřových plynů, přičemž slovinské hnědé uhlí obsahuje 2,2 % až 2,5 % síry,

iii) jelikož jednotky 1, 2 a 3 elektrárny Šoštanj mají výrazně horší termodynamickou výtěžnost oproti elektrárně Trbovlje, zvýšily by se emise CO_2 spalováním téhož množství hnědého uhlí při výrobě elektrické energie ve třech šoštanjských jednotkách v porovnání s elektrárnou Trbovlje přibližně o 15 %.

Z uvedených skutečností vyplývá, že spalování hnědého uhlí v jednotkách v Šoštanji není z hospodářského hlediska zdůvodnitelné.

(48) Jedinou další možnost spalování hnědého uhlí představuje Tepelná elektrárna a teplárna v Lublani (TE-TOL), která používala hnědé uhlí z domácích zdrojů jako hlavní zdroj energie do roku 2000. Jelikož jednotky v TE-TOL nemají zabudované čističky kouřových plynů, nedá se v nich slovinské hnědé uhlí dále spalovat, neboť obsahuje 2,2 % až 2,5 % síry. Z toho důvodu přestala TE-TOL spalovat tuzemské hnědé uhlí a dnes spaluje výhradně dovážené indonéské uhlí, které obsahuje výrazně nižší podíl síry (méně než 0,5 %), k němuž elektrárna nepotřebuje odsiřovací čističky kouřových plynů. Instalace čističek kouřových plynů do jednotek TE-TOL by nebyla ekonomicky zdůvodnitelná.

(49) Slovinsko se zavázalo zaručit, že se státní podpora spolehlivosti dodávek poskytne maximálně 15 % celkové primární energie nutné na výrobu energie, která se spotřebuje ve Slovinsku v každém kalendářním roce.

Kumulace

(50) Režim povinného odkupu zaručuje pouze pokrývání části nákladů amortizace kvalifikovaných výrobců.

(51) Vnitřní předpis o přidělování prostředků na podporu využívání obnovitelných zdrojů energie, účinného využívání energie a kogenerace [1] umožnil poskytnout investiční podporu pro elektrárny, které používají obnovitelné zdroje, a elektrárny na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie. Investiční podpora těmto elektrárnám však byla zrušena novým vnitřním předpisem o přidělování prostředků na podporu účinného využívání energie a obnovitelných zdrojů energie [2]. Byly stanoveny výjimky pro elektrárny, které nejsou připojeny na veřejnou síť a nezískávají podporu z režimu, a pro elektrárny s výkonem do 10 MW, které využívají obnovitelné zdroje energie a novou nebo zastaralou technologii, přičemž odkupní cena elektrické energie není s ohledem na vysokou cenu nákladů na výrobu elektrické energie dostatečně vysoká pro zajištění výnosnosti investice. Typ technologie, která má nárok na přidělení dotací, se stanovuje v pravidelných veřejných soutěžích.

(52) Pro eliminaci nadbytečné kumulace stanoví článek 14 nařízení o pravidlech pro stanovení cen a odkup elektrické energie od kvalifikovaných výrobců elektrické energie, že se kvalifikovaným výrobcům, kteří získají jakoukoli dotaci na výstavbu elektrárny, poměrně sníží garantovaná odkupní cena.

(53) V souladu s tímto článkem musí kvalifikovaný výrobce elektrické energie při podpisu smlouvy o odkupu elektrické energie se správcem sítě, na kterého je připojen, nahlásit výši dotace, kterou případně obdržel na výstavbu elektrárny. Nahlášená částka se použije jako základ pro výpočet srážek z garantované odkupní ceny. Na základě uvedených ustanovení se za každých 10 % částky získané státní dotace snižuje dle výše investice do elektrárny garantovaná odkupní cena za elektrárnu (v závislosti na typu elektrárny a nominálním výkonu) o 5 %.

(54) Nařízení vychází z předpokladu, že celková garantovaná cena za elektrickou energii kvalifikovaných výrobců zahrnuje pevné a variabilní náklady. Předpokládá se průměrný poměr mezi pevnými a variabilními náklady 50 % : 50 %.

(55) Slovinsko se zavázalo, že podrobněji stanoví pravidlo pro srážky, a tím jej přesněji přizpůsobí poměru mezi pevnými a variabilními náklady s ohledem na technologii.

Závazky členského státu

(56) Slovinsko se zavázalo, že připraví změny nařízení o elektrické energii z obnovitelných zdrojů energie a z kombinované výroby tepla a elektrické energie, a změní tak současný systém financování režimu. Aby se režim podpory sjednotil s články 25 a 90 Smlouvy o ES, budou zavedeny tyto změny:

i) Způsob shromažďování prostředků na podporu se změní na paušální částky podle přípojky, bez ohledu na množství a původ spotřebované elektrické energie. Při stanovení výše paušální částky bude nutné zohledňovat výkon přípojky (výkon pojistek), napěťovou hladinu, k níž je spotřebitel připojen, a spotřebitelskou skupinu.

[1] Úř. věst. RS, č. 74/01.
[2] Úř. věst. RS, č. 49/03.

ii) Za období od vstupu Slovinska do Unie do uplatnění nového způsobu shromažďování prostředků Slovinsko zajistí, aby spotřebitelé, kteří dováželi zelenou elektrickou energii, mohli požádat o vrácení dávky za financování podpory obnovitelných zdrojů z režimu, a to pod podmínkou, že mohou prokázat, že jejich dovezená energie má skutečně zelený původ. Podmínky pro dokumentaci, která je důkazem zeleného původu dovezené elektrické energie, jsou zpravidla založeny na systému potvrzení o původu uplatňovaném ve Společenství. Aby nedocházelo k umělému zvyšování nároků, proti němuž systém potvrzení o původu neposkytuje uspokojivou ochranu, budou dle potřeby zavedena množstevní omezení náhrad pro jednotlivé distributory. Podobný systém bude zaveden pro elektrickou energii z kombinované výroby tepla a elektrické energie na základě systému potvrzení o původu kombinované výroby tepla a elektrické energie.

7. POSOUZENÍ

7.1. **Stávající směrnice Společenství o výrobě elektrické energie**

(57) Pro výrobu elektrické energie platí ustanovení několika směrnic Společenství, která zahrnují zejména směrnici 2003/54/ES, směrnici 2001/77/ES a směrnici 2004/8/ES.

(58) V čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/54/ES je uvedeno: „S plným ohledem na související ustanovení Smlouvy, zejména na její článek 86, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v elektroenergetice povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně zabezpečení dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek, jakož i ochrany životního prostředí, včetně energetické účinnosti a ochrany klimatu.“

(59) V čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/54/ES je uvedeno: „Členský stát může z důvodu bezpečnosti dodávek nařídit, aby byla dána přednost výrobním zařízením používajícím domácí primární palivové energetické zdroje v rozsahu nepřekračujícím v kalendářním roce 15 % celkové primární energie potřebné na výrobu elektřiny spotřebované v daném členském státě.“

(60) Směrnice 2001/77/ES stanoví státní směrné cíle spotřeby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Její článek 3 zní:

„1. Členské státy přijmou vhodná opatření na podporu větší spotřeby elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie v souladu se státními směrnými cíli uvedenými v odstavci 2. Tyto kroky musí být úměrné cíli, kterého má být dosaženo.

2. Nejpozději do 27. října 2002 a poté každých pět let členské státy přijmou a zveřejní zprávu, ve které budou stanoveny státní směrné cíle týkající se budoucí spotřeby elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie vyjádřené jako procentní sazba spotřeby elektřiny na dalších deset let. Zpráva také uvede opatření, která byla na vnitrostátní úrovni přijata nebo která jsou plánována k dosažení těchto státních směrných cílů. Při stanovení těchto cílů do roku 2010 členské státy:

— zohlední referenční hodnoty uvedené v příloze,

— zajistí, aby byly cíle slučitelné se všemi státními závazky přijatými v rámci závazků týkajících se ochrany klimatu, které Společenství přijalo podle Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu.“

(61) Příloha ke směrnici 2001/77/ES v podobě, jak byla změněna Aktem o přistoupení, stanoví pro Slovinsko státní směrný cíl 33,6 %.

7.2. **Posouzení podpory zelené elektrické energie a elektráren na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie**

7.2.1. ***Existence podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES***

(62) Aby opatření představovalo státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, musí poskytovat specifickou konkurenční výhodu, ovlivňovat hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy nebo hrozit, že je ovlivní, a zahrnovat státní prostředky.

(63) Je jasné, že režim je specifický, neboť je zaměřen pouze na některé elektrárny. Je také zjevné, že upřednostňuje pouze tyto elektrárny, neboť celým záměrem systému je umožnit těmto elektrárnám prodávat svou elektrickou energii za cenu, která je vyšší než tržní cena.

(64) Elektrická energie se vyměňuje mezi členskými státy. Směrnice 2003/54/ES završuje vytváření vnitřního trhu s elektrickou energií, které bylo zahájeno směrnicí 96/92/ES. Slovinská síť je spojena zejména s rakouskou a italskou sítí. Slovinsko si se svými sousedy vyměňuje elektrickou energii. Slovinsko například v roce 2004 dovezlo 6 314 GWh elektrické energie a vyvezlo 7 094 GWh ([1]). Opatření má tudíž vliv na obchod mezi členskými státy.

(65) Komise dále pozoruje, že Slovinsko nezpochybnilo splnění žádného z výše uvedených měřítek.

(66) Komise v souvislosti se čtvrtým měřítkem, přítomností státních prostředků, nesouhlasí s argumenty Slovinska, že systém je tentýž, jako ten, který byl v případě *PreussenElektra* projednáván u Soudního dvora.

(67) Systémy se vzájemně odlišují svými mechanismy financování. V případě *PreussenElektra* financovaly nákupní sazbu přímo soukromé podniky dodávající elektrickou energii, které elektrickou energii musely nakupovat od výrobců elektrické energie z obnovitelných zdrojů za cenu, která byla vyšší než tržní cena. V posuzovaném případě se však náklady, které jsou důsledkem nákupní sazby, financují z dávky podobné dani.

(68) Komise v souvislosti s tím konstatuje, že se režim financuje příjmy z dávky, kterou ukládá stát. Příjmy z dávky se poté shromažďují na účtu, který spravují veřejné orgány, což znamená rozdíl oproti případu *PreussenElektra*. Veřejné orgány rozdělují prostředky na účtu s ohledem na režim distribuce, který je stanoven v zákoně.

(69) Ustálenou praxí Komise je to, že příjmy z takových dávek pokládá za státní prostředky ([2]). Tato praxe vyplývá z judikatury Soudního dvora, při níž se příjmy z dávek, které ukládá stát a které se shromažďují ve fondech stanovených státem a jsou určeny pro zvýhodňování určitých společností, pokládají za státní prostředky. (Viz např. rozhodnutí Soudního dvora ve věcech C-173/73 ([3]) a C-78/79 ([4])).

(70) V rozsudku ve věci *Pearle* ([5]) rozhodl Soudní dvůr, že příjmy z dávky podobné dani, které výbor pod veřejnou kontrolou ukládá svým členům, nejsou pokládány za státní prostředky. Dávky stanovil svaz zaměstnanců v sektoru optiky a uložil je všem členům tohoto sektoru. Dávky se používaly na financování reklamních akcí ve prospěch sektoru, tj. samotných plátců.

(71) Soudní dvůr rozhodl, že toto opatření neznamenalo státní podporu, jelikož rozhodnutí, aby byla dávka zavedena, nebylo možné připsat státu, a jelikož příjmy z dávky nebyly státními prostředky.

(72) V protikladu se systémem, kterým se zabýval Soudní dvůr, je odpovědnost státu ve věci, jež je předmětem tohoto rozhodnutí, velmi jasná, neboť stát tyto dávky zákonem sám stanovil.

(73) Komise v souvislosti s původem prostředků konstatuje, že je jiný než původ prostředků z výše uvedeného rozsudku, jelikož peníze nejsou shromažďovány jako příspěvky firem, které mají prospěch z daného opatření, nýbrž ode všech kupujících, kteří nakupují elektrickou energii bez ohledu na to, zda jsou oprávněnými subjekty v režimu, nebo jejich konkurenti. Sdružení firem, které bylo posuzováno v rozsudku, by takový mechanismus nemohlo vytvořit. To odhaluje fiskální povahu režimu, který lze vytvořit pouze pod vlivem státu.

(74) Komise zastává názor, že tento rozdíl postačuje ke konečnému konstatování o existenci státní podpory v této věci.

7.2.2. ***Zákonnost podpory***

(75) Režim podpory byl vytvořen před přistoupením Slovinska k Evropské unii. Hlavním právním základem režimu je energetický zákon z roku 1999. Definování kvalifikovaných výrobců, kteří jsou oprávněnými subjekty režimu, bylo provedeno roku 2001 nařízením o podmínkách získání statusu kvalifikovaného výrobce elektrické energie ([6]).

([1]) *Zdroj*: Mezinárodní agentura pro energii. http://www.iea.org/Textbase/stats/electricitydata.asp?COUNTRY_CODE=SI.
([2]) Viz např. věc N 161/04 – Portugalsko – (Úř. věst. C 250, 8.10.2005, s. 9).
([3]) Rozsudek ze dne 2. července 1974 ve věci C-173/73 – *Itálie v. Komise*.
([4]) Rozsudek ze dne 22. března 1997 ve věci C-78/79 – *Steinike v. Spolková republika Německo*.
([5]) Rozhodnutí Soudu ze dne 15. července 2004 ve věci C-345/02.
([6]) Úř. věst. RS, č. 29/01 a 99/01.

(76) Finanční zatížení státu z důvodu existence režimu nebylo v době přistoupení stanoveno. Režim nemá omezený nebo předem stanovený počet oprávněných subjektů. Každá elektrárna, která splňuje technické požadavky stanovené ve výše uvedeném nařízení, může získat podporu. To se týká zejména kterékoli nově kvalifikované elektrárny, připojené k síti po přistoupení Slovinska. Zatížení státu dokonce za každou jednotlivou podporu schválenou v souladu s režimem nemůže být známo předem, neboť je závislé na rozdílu mezi státní pevnou odkupní cenou pro elektrárnu a průměrnou tržní cenou, která se nepředvídatelně zvedá a klesá. Slovinsko zdůraznilo, že skutečné zatížení státu v souvislosti s režimem může být známo až dodatečně na konci každého roku využívání režimu.

(77) Vzhledem k výše uvedenému zastává Komise názor, že se režim nadále používá i po přístupu Slovinska k Evropské unii.

(78) Komise upozorňuje, že výše uvedené konstatování bylo vyjádřeno již v rozhodnutí o zahájení řízení a že Slovinsko je ve svých připomínkách nenapadlo.

(79) Akt o přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska k Evropské unii („Akt o přistoupení“) uvádí kategorie podpory, které se při přistoupení pokládají za stávající podporu ve smyslu čl. 88 odst. 1 Smlouvy o ES:

— opatření podpory, která se začala realizovat před 10. prosincem 1994; režim se začal realizovat roku 2001, a proto nespadá do této kategorie.

— opatření podpory, která jsou vyjmenována v dodatku k příloze IV Aktu o přistoupení; režim není součástí tohoto seznamu, a proto nespadá do této kategorie.

— opatření podpory, vůči kterým Komise ve zvláštním řízení, obvykle známém jako „přechodné řízení“, neměla námitek.

Veškerá podpora, která se i nadále používá po datu přistoupení a která nesplňuje výše měřítka, se pro účely čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES považuje za novou podporu udělenou po přistoupení.

(80) Režim nespadá do žádné ze tří výše uvedených kategorií, a proto je nutné jej za účelem použití čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES projednávat jako novou podporu udělenou po přistoupení. Tato podpora nebyla oznámena Komisi, a představuje tedy nezákonnou podporu ve smyslu čl. 1 písm. f) nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES ([1]).

7.2.3. ***Slučitelnost podpory se Smlouvou o ES***

(81) Komise konstatuje, že režim se skládá ze tří částí, neboť zajišťuje podporu třem různým skupinám oprávněných subjektů. V případě prvních dvou skupin, tj. výrobců zelené elektrické energie a účinných elektráren na kombinovanou výrobu, je cílem Slovinska ochrana životního prostředí. Podpora, která je poskytována třetí skupině oprávněných subjektů, tj. elektrárně Trbovlje, je určena pro udržení určité úrovně spolehlivosti dodávek elektrické energie.

(82) Při zohlednění různých cílů opatření se posouzení provede odděleně pro každou část režimu.

Slučitelnost podpory pro výrobce zelené elektrické energie s ekologickými pokyny

(83) Komise posoudila slučitelnost mechanismu podpory pro elektrárny výrobců zelené elektrické energie z hlediska ekologických pokynů, zejména bodu 58 a dalších bodů pokynů, a konstatuje následující.

(84) Komise konstatuje, že definice obnovitelných zdrojů energie v režimu je v souladu s definicí ve směrnici 2001/77/ES. Režim je tedy slučitelný s pododstavcem 8 bodu 6 ekologických pokynů a lze použít bod 58 a body následující.

([1]) Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1.

(85) Jak je stanoveno v pododstavci 1 bodu 59 ekologických pokynů, členské státy mohou nahradit rozdíl mezi výrobními náklady na obnovitelnou energii a tržní cenou příslušné energie. Taková náhrada se může týkat pouze dodatečných výrobních nákladů na ekologicky příznivou výrobu elektrické energie ve srovnání s výrobou energie na základě běžných zdrojů energie. Každá případná podpora však může zahrnovat pouze amortizaci provozu a – pokud členské státy prokáží, že je to nutné – případnou přiměřenou návratnost kapitálu.

(86) Slovinsko náhradu vypočetlo v podobě pevných sazeb (sazeb za přívod proudu) za energii, pro niž byla schválena podpora, jak je popsáno výše. Zákon popisuje objektivní metody pro výpočet výše podpory. Vzhledem k výše uvedeným údajům podpora nepřekročí amortizaci společně s případnou přiměřenou kapitálovou návratností. Podpora bude schválena pouze na období 10 let, jelikož takovou dobu platnosti mají smlouvy podepsané mezi správci sítí a výrobci zelené elektrické energie. Toto období je kratší než běžná patnáctiletá amortizační doba takových elektráren. Komise potvrzuje, že ve všech případech je cena výrobních nákladů kvalifikované elektrárny vyšší než průměrná tržní cena a garantovaná odkupní cena. Rozdíl mezi tržní cenou a výrobními náklady na zelenou elektrickou energii je tedy pro všechny elektrárny vyšší než prémie.

(87) Pododstavec 2 bodu 59 ekologických pokynů dále stanoví, že při určování výše podpory provozu je nutné zohlednit veškerou případnou investiční podporu schválenou příslušnému podniku v souvislosti s novou elektrárnou. Slovinsko po rozhodnutí o zahájení řízení informovalo Komisi, že pouze omezený počet výrobců obnovitelné elektrické energie přijalo kromě příslušné podpory provozu také investiční podporu. Slovinsko použilo právní předpisy, které zavazují subjekty oprávněné čerpat investiční podporu, aby nahlásily výši schválené podpory, než svou elektrickou energii za pevné ceny uvedou do sítě.

(88) Byla-li schválena investiční podpora, cena za přívod proudu se snižuje. Srážka odpovídá polovině schválené investiční podpory. Ačkoliv by tento pevný poměrný podíl mohl teoreticky způsobit nadměrné náhrady u technologií s nízkými provozními náklady, Slovinsko prokázalo, že v praxi ve zcela výjimečných případech, u nichž se v minulosti kumuloval režim podpory s investiční podporou, nedošlo k žádným nadměrným náhradám. Důvodem je skutečnost, že Slovinsko prozatím nemá elektrárny na obnovitelné zdroje s nízkými provozními náklady, jako jsou větrné elektrárny.

(89) Slovinsko se zavázalo, že u budoucího používání režimu přizpůsobí podle potřeby poměrný podíl srážky tak, aby v souladu s pododstavcem 2 bodu 59 ekologických pokynů v žádném případě nedocházelo k nadměrným náhradám.

(90) Komise tedy konstatuje, že Slovinsko vyjasnilo, že podpora schválená v souladu s opatřením nepřesáhne dodatečné výrobní náklady na obnovitelné zdroje energie, které opatření podporuje. Opatření je tedy slučitelné s bodem 58 a dalšími body ekologických pokynů.

Slučitelnost podpory pro kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie s ekologickými pokyny

(91) Komise posoudila slučitelnost mechanismu podpory pro účinné elektrárny na kombinovanou výrobu s ekologickými pokyny, zejména s body 66 a 67 pokynů, a konstatuje toto:

(92) Komise konstatuje zejména, že v souladu s bodem 66 ekologických pokynů přesahuje účinnost provozu jednotek na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie, které mají nárok na prémii z režimu, referenční hodnoty stanovené ve směrnici 2004/8/ES. Slovinsko bude aktualizovat referenční hodnoty v souladu se směrnicí. Elektrárny na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie, jež jsou zahrnuty v režimu, tedy splňují podmínky oprávněnosti, jak je stanoví bod 31 ekologických pokynů.

(93) Jak vyplývá z údajů, které předložilo Slovinsko, jsou průměrné náklady na výrobu elektrické energie v elektrárnách na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie ve všech případech vyšší než garantované odkupní ceny ([1]). Ve výpočtech jsou zahrnuty také příjmy z výroby a prodeje tepla. Komise tedy zastává názor, že výše podpory je vypočtena v souladu s bodem 66 ekologických pokynů.

(94) Slovinsko Komisi informovalo, že se podpora pro elektrárny na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie schvaluje v souladu se stejnými pravidly, jaká platí pro výrobce zelené elektrické energie. Jelikož bylo prokázáno, že jsou tato pravidla slučitelná s ekologickými pokyny, Komise konstatuje, že část režimu, podle níž se poskytuje podpora pro elektrárny na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie, je slučitelná s bodem 66 ekologických pokynů.

([1]) Viz poslední tři řádky výše uvedených tabulek.

Slučitelnost mechanismu financování podpory pro výrobce zelené elektrické energie a elektrárny na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie s články 25 a 90 Smlouvy o ES

(95) Komise konstatuje, že uvalování dávky na domácí i dovezenou zelenou elektrickou energii ve prospěch domácí zelené elektrické energie mohlo v minulosti eventuálně vést k diskriminaci dovážené zelené elektrické energie. Slovinsko se však zavázalo, že zavede možnost refundace dávek z dovezené zelené elektrické energie. Komise konstatuje, že refundace bude založena povětšinou na systému potvrzení o původu. Členský stát dodatečnými požadavky ochrání systém před umělým zvyšováním nároků. Komise při posuzování poměrnosti měřítek zohlednila riziko umělých nároků a malý rozměr slovinského trhu, na němž by takové umělé nároky mohly významně ovlivnit systém podpor. Komise se tedy domnívá, že se Slovinsko zavázalo vytvořit vhodný nástroj pro eliminaci diskriminací, k nímž mohlo eventuálně dojít v minulosti.

(96) Komise konstatuje, že se Slovinsko zavázalo zavést nový mechanismus financování, který bude založen na poplatcích za připojení, nezávislých na skutečné spotřebě domácí nebo dovezené zelené elektrické energie. Tento nový mechanismus nebude diskriminovat dováženou zelenou elektrickou energii.

Závěrečné konstatování o podpoře pro zelenou elektrickou energii a elektrárny na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie

(97) Vzhledem k výše uvedenému splňuje podpora pro výrobce zelené elektrické energie a podpora pro elektrárny na kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie měřítka ekologických pokynů. Jelikož toto postačuje k prohlášení o slučitelnosti podpory se společným trhem, zastává Komise názor, že není nutné zkoumat, zda by se podpora mohla označit za slučitelnou také v souvislosti s jinými ustanoveními, ačkoliv Komise tato ustanovení zohlednila v rozhodnutí o zahájení řízení.

7.3. **Posouzení podpory pro elektrárnu Trbovlje**

(98) Slovinsko zastává názor, že podpora pro elektrárnu Trbovlje představuje náhradu za náklady na služby obecného hospodářského zájmu v oblasti spolehlivosti dodávek elektrické energie.

(99) Náhrada za náklady na služby obecného hospodářského zájmu může mít právo na výjimku ze zásady zákazu státní podpory. V některých případech dokonce takové náhrady nejsou státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Ve svém rozsudku ze dne 24. července 2003 ve věci C-280/00 [1] („rozsudek Altmark“) určil Soudní dvůr čtyři měřítka, která musí být splněna, aby státní podpora přidělená jako náhrada za náklady na služby obecného hospodářského zájmu nebyla státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

(100) Komise analyzovala podporu pro elektrárnu Trbovlje z hlediska těchto čtyř měřítek.

(101) **První měřítko:** „oprávněný podnik musí skutečně plnit povinnosti veřejné služby a tyto povinnosti musí být jasně definovány“.

(102) Komise konstatuje, že ve slovinských zákonech je elektrárně Trbovlje svěřena odpovědnost za spolehlivost dodávek elektrické energie přímým odkazem na směrnici 2003/54/ES, zejména pak na její výše uvedený čl. 3 odst. 2 a čl. 11 odst. 4.

(103) Komise již v několika rozhodnutích konstatovala, že čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/54/ES v souvislosti s čl. 3 odst. 2 téže směrnice lze chápat jako základ pro povinnost veřejné služby v oblasti spolehlivosti dodávek [2]. Článek uvádí nejvyšší hranici 15 % celkové primární energie nutné na výrobu elektrické energie, která se spotřebuje v příslušném členském státě. Slovinsko se zavázalo omezit objem podpory pro elektrárnu Trbovlje tak, aby byla tato hranice dodržena, a při tom dokonce zohlední celou podporu schválenou pro týž účel mimo režim, projednávaný v tomto rozhodnutí. Povinnost je také časově omezena do roku 2009.

(104) Komise tedy zastává názor, že první měřítko je splněno.

(105) **Druhé měřítko:** „parametry, na jejichž základě je vypočtena náhrada, musí být stanoveny předem, a to objektivním a transparentním způsobem“.

[1] Rozhodnutí Soudu ze dne 24.7.2003 v případu C-280/00, *Altmark trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg a Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*.

[2] Viz rozhodnutí Komise ve věcech N 34/99 (Úř. věst. C 5, 8.1.2002, s. 2), NN 49/99 (Úř. věst. C 268, 22.9.2001, s. 7), a N 6/A/2001 (Úř. věst. C 77, 28.3.2002, s. 26).

(106) Ve zde projednávaném případu má podpora podobu pevné odkupní ceny. Vláda každoročně zveřejňuje usnesení, v němž stanoví množství elektrické energie, která je zahrnuta do povinného odkupu, a odkupní cenu za tuto elektrickou energii. Cena je stanovena na základě transparentní metodiky se seznamem oprávněných nákladů, které zahrnují pouze výrobní náklady elektrárny.

(107) Komise tedy zastává názor, že druhé měřítko je splněno.

(108) **Třetí měřítko:** „náhrada nesmí přesáhnout částku, která je nutná na pokrytí všech nákladů nebo části nákladů, které vzniknou při plnění povinnosti veřejné služby při zohlednění příslušných příjmů a případného prospěchu z plnění této povinnosti".

(109) Odkupní cena je stanovena tak, že nezahrnuje nic jiného než náklady na výrobu předpokládaného množství elektrické energie. Neobsahuje žádný podíl zisku.

(110) Komise tedy zastává názor, že třetí měřítko je splněno.

(111) **Čtvrté měřítko:** „když podnik, který by byl zmocněn plnit povinnost veřejné služby, není v jednotlivém případě vybrán v rámci veřejného výběrového řízení, které umožňuje volbu poskytovatele schopného provádět tyto služby s nejnižšími náklady pro Společenství, je nutné při zohlednění příslušných příjmů a příslušného zisku za plnění této povinnosti stanovit míru nutné náhrady na základě analýzy nákladů, které by při plnění této povinnosti měl běžný podnik, který je dobře řízen a má zajištěny patřičné přepravní prostředky na plnění potřebných požadavků na veřejnou službu".

(112) Elektrárna Trbovlje nebyla vybrána v rámci veřejného výběrového řízení. Komise však konstatuje, že Slovinsko prokázalo, že v daném případě výběr elektrárny Trbovlje umožnil zajištění služby obecného hospodářského zájmu s nejnižšími náklady pro společenství, v souladu se specifickými faktickými a právními překážkami, které se v tomto případě vyskytují. V projednávaném případě zahrnuje povinnost veřejné služby zajištění národní spolehlivosti dodávek do roku 2009 při využití domácích zdrojů primární energie do objemu, který v jednotlivém kalendářním roce nepřesáhne 15 % celkové primární energie nutné na výrobu elektrické energie, jež se spotřebuje ve Slovinsku.

(113) V každém případě by za současných okolností mohly s ohledem na svou aktuální situaci plnit povinnost veřejné služby pouze dvě elektrárny ve Slovinsku. Jedná se o elektrárnu Šoštanj a elektrárnu Trbovlje.

(114) Kdyby se tyto služby měly plnit i v ostatních elektrárnách, bylo by nutné je vybavit nákladnými čističkami kouřových plynů, kvůli čemuž by tato možnost ztratila rentabilitu. Dvě jednotky elektrárny Šoštanj, které mohou využívat domácí palivo, jsou již plně vytíženy využíváním domácího lignitu. Zvýšení jejich nejvyššího výkonu pro spalování domácího paliva by nebylo hospodárné, neboť by to vyžadovalo rozšíření elektrárny nebo modernizaci některých jejích jednotek instalací čističek kouřových plynů. Slovinské orgány výrobu těchto dvou jednotek zohlednily při výpočtu 15% hranice uvedené v 112. bodě odůvodnění. Měřítka pro povinnost veřejné služby v tomto případě proto splňovala pouze elektrárna Trbovlje. Podpora pro elektrárnu Trbovlje zahrnuje pouze ten podíl z 15 %, na který nemůže dosáhnout elektrárna Šoštanj.

(115) Slovinsko tedy nejhospodárnějším a nejúčinnějším způsobem zajistilo plnění povinnosti veřejné služby, která spočívá ve výrobě elektrické energie z domácího paliva. Při zohlednění skutečnosti, že náhrady za povinnost veřejné služby nezahrnují žádný podíl zisku, usuzuje Komise, že povinnost veřejné služby je splněna s nejnižšími náklady pro společenství. Veřejnou soutěží by nebylo dosaženo levnějšího řešení. Rozhodně by však krátkodobá (do roku 2009) modernizace stávajících elektráren nebo výstavba nových, které by byly účinnější (za předpokladu, že je to možné) vyžadovala vysoké investiční náklady a kterýkoli poskytovatel by požadoval náhradu, která by obsahovala alespoň návratnost vloženého kapitálu. To by tedy v důsledku zvýšilo částku náhrady, kterou by bylo nutné poskytnout subjektu, jemuž by byla svěřena povinnost služby obecného hospodářského zájmu.

(116) Komise dále upozorňuje, že nejsou známy žádné informace o tom, že by elektrárna Trbovlje nefungovala jako dobře řízený běžný podnik nebo že by fungovala zvlášť neefektivně. Komise upozorňuje, že podnik v době hospodářské transformace ve Slovinsku již restrukturalizoval své aktivity, zejména uzavřením starších a méně účinných jednotek, které byly zastaralé, a snížením počtu zaměstnanců. Zjistila také, že náhrada za povinnost veřejné služby v žádném případě nezahrnuje zisky.

(117) Komise také upozorňuje, že elektrárna Trbovlje by nové kolo systému obchodování s emisemi v období 2008–2012 nemohla využít pro tvorbu dodatečných příjmů nebo zisků, které by vyplývaly z její specifické povinnosti veřejné služby a byly by srovnatelné s tím, co by jakýkoliv jiný srovnatelný podnik mohl realizovat. Stát však elektrárně Trbovlje ukládá povinnost veřejné služby výroby elektrické energie. Na rozdíl od elektráren, které svou elektrickou energii prodávají volně na trhu, tedy elektrárna Trbovlje nebude moci ukončit výrobu elektrické energie a na trhu CO_2 prodat potřebná práva, která získala zdarma, aniž by musela zakoupit stejný počet práv pro splnění své povinnosti. To však elektrárně nebrání v tom, aby zlepšila svou efektivitu na základě pobídek vytvořených systémem obchodování s emisemi, a tak uvolnila určitá práva, která by mohla prodat, přičemž by dodržela svou povinnost veřejné služby pro výrobu určitého množství energie.

(118) Výše uvedený závěr je založen na předpokladu, že lignit je momentálně nejhospodárnějším zdrojem domácího paliva na výrobu elektrické energie ve Slovinsku. Komise zastává názor, že toto platí v tomto okamžiku a v blízké budoucnosti.

(119) Komise však stejně tak soudí, že již nyní nejsou výrobní náklady u některých technologií výroby elektrické energie, které používají obnovitelné zdroje domácího paliva, o mnoho vyšší než náklady na výrobu u technologií využívajících lignit. To platí pro velké elektrárny na biomasu, u nichž dle údajů Slovinska náklady na výrobu činí průměrně 18,18 SIT/MWh, což je o málo více než 10 % nad náklady elektrárny Trbovlje.

(120) Komise tedy upozorňuje, že toto rozhodnutí je založeno na zvláštním reálném pozadí momentálního stavu a zejména přihlíží ke skutečnosti, že povinnost uložená elektrárně Trbovlje skončí roku 2009. Z dlouhodobého hlediska – až se náklady na obnovitelné zdroje sníží a jejich celkový výkon zvýší – se okolnosti pravděpodobně změní.

(121) Komise dále přihlíží k tomu, že přesně tato povinnost veřejné služby byla svěřena na základě aktu Společenství – směrnice 2003/54/ES. Povinnost veřejné služby, jíž je zajišťování spolehlivosti národních dodávek, lze kvůli její zvláštní povaze vykládat tak, že se automaticky omezuje pouze na subjekty působící uvnitř státu, v němž bude svěřena.

(122) Komise tedy zastává názor, že metoda, kterou Slovinsko použilo na stanovení náhrady schválené pro elektrárnu Trbovlje, zaručuje, aby byla služba obecného hospodářského zájmu zajištěna s nejnižšími náklady pro Společenství do roku 2009. Za specifických právních a faktických okolností v tomto případě se zdá, že náhrada nepřesahuje částku, kterou by na plnění služby vyžadoval běžný dobře řízený podnik. Komise proto zastává názor, že čtvrté měřítko je splněno při zohlednění skutečnosti, že povinnost veřejné služby přestává platit na konci roku 2009. Toto časové omezení Slovinsku umožňuje zvážit, zda od roku 2010 přejde na „čisté technologie využití uhlí“ místo používání lignitu nebo se přeorientuje na využívání biomasy či jiných méně znečisťujících paliv v souladu s energetickou politikou EU [1].

(123) Vzhledem k výše uvedenému Komise konstatuje, že podpora pro elektrárnu Trbovlje za specifických okolností uvedených výše splňuje čtyři měřítka rozsudku Altmark a neznamená podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Podpora schválená pro kvalifikované výrobce elektrické energie, kteří používají obnovitelné zdroje primární energie, jak je vymezena ve slovinském energetickém zákonu, je slučitelná s čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES.

Článek 2

Podpora schválená pro kvalifikované výrobce elektrické energie, kteří využívají kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie, jak je vymezena ve slovinském energetickém zákonu, je slučitelná s čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES.

Článek 3

Podpora schválená pro elektrárnu Trbovlje, jak je vymezena ve slovinském energetickém zákonu, není státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Republice Slovinsko.

V Bruselu dne 24. dubna 2007.

Za Komisi
Neelie KROES
členka Komise

[1] Viz energetický balíček z ledna 2007 a zejména KOM(2006) 843 v konečném znění.